

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 6Csp/57/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8520201513
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Szárazová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2021:8520201513.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Miriam Szárazovou v sporovej veci žalobcu: T. L., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XXX/XX, XXX XX K., právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, ul. Sovietskych hrdinov 163/66, proti žalovanému: 365.bank., a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 462,71 eur a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že úver zo Zmluvy o úvere dostupná pôžička č. 8192529810 zo dňa 18.11.2010, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným, je bezúročný a bez poplatkov.

II. Žalovaný j e p o v i n ý vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 462,71 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 462,71 eur odo dňa 7.10.2020 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere Dostupná pôžička č. 8192529810 zo dňa 18.11.2010 v Obchodných podmienkach, v článku 5. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 5.6., v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov Banky, (2) úrok z omeškania, (3) úrok z úveru, (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia. V prípade, ak je Klient majiteľom, prípadne spoludisponentom osobného účtu vedeného Bankou, podpisom ZoÚ udeľuje výslovný a neodvolateľný súhlas s inkasom peňažných prostriedkov z tohto účtu na účely splácania svojich peňažných záväzkov zo ZoÚ. Banka je oprávnená započítať svoje splatné i nesplatné pohľadávky voči Klientovi bez ohľadu na právny titul ich vzniku proti akýmkoľvek pohľadávkam Klienta voči Banke.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručенou súdu domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 462,71 eur s príslušenstvom a nahradenia trov konania. Žalobu dôvodil tým, že so žalovaným uzatvoril dňa 18.11.2010 zmluvu o úvere dostupná pôžička, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 2.000,- eur. Predmetná zmluva však neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/, f/ a j/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje podľa § 11 ods.

1. Zákona o spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca na predmetný úver zaplatil celkovo sumu 2.462,71 eur, poskytnutý úver predstavoval sumu 2.000,- eur a preto sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia v rozdiel medzi platbami a výškou poskytnutého úveru, t.j. v sume 462,71 eur. Žalobca sa o skutočnosti, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil dozvedel od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, a to dňa 12.8.2020. Ďalej žalobca žiadal aplikovať 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu na predmetnú vec s tým, že žalovaný v čase prijatia žiadanej sumy vedel, že mu nepatria. Zároveň žalobca uviedol, že zmluva o úvere obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, a to v čl. V čerpanie a splácanie úveru bod 8., ktorá znie, že platby od klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí, 1. na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov danej banky, 2. úrok z omeškania, 3. úrok z úveru, 4. splátka istiny úveru.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 15.10.2020 uviedol, že s touto nesúhlasí a vznáša námietku premlčania uplatneného nároku. Uviedol, že bez ohľadu na údajné vyhlásenie žalobcu o tom, kedy sa dozvedel o bezdôvodnom obohatení, aj keď si žalovaný dovolil spochybníť pravdivosť uvedeného vyhlásenia, žaloba bola podaná po uplynutí trojročnej objektívnej premlčacej doby. Žalobca splatil dlh zo zmluvy o úvere už dňa 10.10.2011. Žalobca doručil žalobu na súd dňa 31.8.2020, pričom trojročná objektívna premlčacia doba uplynula dňa 10.10.2014. Žalovaný má zato, že v predmetnej veci nie je možné aplikovať ust. o 10-ročnej objektívnej premlčacej dobe, nakoľko u žalovaného absentoval akýkoľvek úmysel obohatiť sa. V tomto smere poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/238/2017, ako i na ďalšie rozhodnutia súdov. K plynutiu subjektívnej premlčacej doby uviedol, že táto začala žalobcovi plynúť uplynutím tej-ktorej splátky týkajúcej sa úroku, nakoľko už v tomto čase mal žalobca nevyvrátiteľné všetky skutkové vedomosti o tom, že zmluva údajne neobsahuje určité náležitosti, ako i to, že platí nad rámec poskytnutej istiny. K námietke doby trvania zmluvy o úvere uviedol, že dátum konečnej splatnosti úveru bol stanovený na deň 18.3.2014, rovnako bol uvedený aj počet mesačných splátok a deň splatnosti každej splátky a doba trvania zmluvy a doba konečnej splatnosti sú v danom prípade totožným údajom. Pokiaľ ide o druh úveru, tento vyplýva priamo z označenia v zmluve, zmluva o úver - zmluva o úvere dostupná pôžička. K tvrdeniu žalobcu, že v zmluve o úvere je nesprávne uvedená výška nákladov a celková čiastka spojená s úverom (§ 9 ods. 2 písm. j/), žalovaný poukázal na čl. II zmluvy o úvere, v ktorom žalobca žiada o poistenie schopnosti splácať úver - základný súbor poistenia. Žalobca sám a dobrovoľne požiadal o poistenie úveru. Náklady na poistné by boli súčasťou celkových nákladov úveru len v tom prípade, ak by bolo uzatvorenie poistenia podmienkou poskytnutia úveru zo zmluvy o úvere. Žalovaný však mal možnosť sám sa rozhodnúť, či si úver poistí alebo nie. Preto žalovaný má zato, že platby poistného neboli súčasťou celkových nákladov spojených s poskytnutím úveru a teda ani súčasťou RPMN.

3. Žalobca dňa 16.5.2021 doručil súdu repliku k vyjadreniu žalovaného, obsahom ktorej bol okrem iného aj návrh na rozšírenie žaloby. Vo vyjadrení v podstate rozporuje všetky námietky žalovaného, zotrváva na svojich tvrdeniach uvedených v žalobe a na podporu svojich tvrdení poukazuje na viaceré rozsudky Krajského súdu v Prešove v obdobných veciach, ako aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo/1/2019 z 31.7.2019. K námietke premlčania uviedol, že doterajšie názory na premlčanie je potrebné aktualizovať, vzhľadom na zásadný rozsudok Súdneho dvora EÚ, vo veci C-485/19, PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., z 22.4.2021. Žalobca má za to, že z citovaných rozsudkov vyplýva, že na premlčanie bezdôvodného obohatenia (v terminológii smernice 93/13) začína plynúť premlčacia doba od okamihu určenia právneho dôvodu žalôb o vydanie bezdôvodného obohatenia súdom. Vzhľadom na tento zásadný posun posudzovania premlčania rozšíril žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru z rovnakých dôvodov, z akých sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia. Súd rozšírenie žaloby uznesením sp. zn. 6Csp/57/2020, dňa 31.5.2021, pripustil.

4. Strany sporu na pojednávaní zotrvali na svoji písomných argumentoch.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením s listinnými dôkazmi a za preukázané podstatné skutkové tvrdenia považuje:

5. Medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom bola dňa 18.11.2010 pod č. 8192529810 uzatvorená zmluva o úvere dostupná pôžička, na základe ktorej sa žalovaný ako veriteľ zaviazal poskytnúť žalobcovi úver v sume 2.000,- eur. V zmluve je uvedené, že úver bude zaplatený v 40 splátkach po 77,29 eur, celková výška nákladov predstavuje 938,26 eur. Ďalej je v zmluve bola uvedená ročná úroková sadzba vo výške 24,50 %, RPMN vo výške 27,45 %.

6. Žalobca z úveru reálne splatil 2.462,71 eur, čo nebolo sporné, pričom podľa prehľadu splátok (č. I. 9) prvá platba bola realizovaná dňa 18.11.2010 a posledná dňa 10.10.2011.

Zistený skutkový stav súd podriadil pod tieto zákonné ustanovenia:

7. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

8. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

9. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

10. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

13. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

14. Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

15. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

16. Podľa § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

17. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

18. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

19. Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o Spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZSÚ) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy

o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

20. Podľa § 2 písm. a) ZSÚ na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

21. Podľa § 2 písm. b) ZSÚ veriteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

22. Podľa § 2 písm. d) ZSÚ zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

23. Podľa § 9 ods. 1 vety prvej ZSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

24. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2 ZSÚ pričom okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať: pod písm. a/ druh spotrebiteľského úveru; pod písm. f/ dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru s napokon pod písm. j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

25. Podľa § 11 ods. 1 ZSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1, b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

26. Podľa § 451 ods. 1 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

27. Podľa § 451 ods. 2 OZ bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

28. Podľa § 456 OZ predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu. V danom prípade bezdôvodné obohatenie je plnením bez právneho dôvodu.

29. Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

30. Podľa § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

31. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

32. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Súd dospel k záveru:

33. V predmetnej spotrebiteľskej zmluve bezpochyby absentuje údaj o druhu spotrebiteľského úveru, o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov a celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, teda poskytnutý úver je potrebné kvôli vyššie citovaným právnym ustanoveniam považovať za bezúročný a bez poplatkov.

34. Pokiaľ ide o dobu trvania zmluvy ako náležitosť vyžadovanú ustanovením § 9 ods. 2 písm. f/ zák. č. 129/2010 Z.z., súd konštatuje, že zmluva túto náležitosť (dobu trvania zmluvy) neobsahuje. Uvedené ustanovenie (§ 9 ods. 2 písm. f/) však vyžaduje presnú špecifikáciu, či je zmluva uzatvorená na dobu

neurčitú, alebo na dobu určitú a v tom prípade je potrebné uviesť presnú dobu trvania zmluvy. Je pritom nevyhnutné, aby údaj o dobe trvania zmluvy bol uvedený priamo v samotnej spotrebiteľskej zmluve, teda na listine, na ktorej spotrebiteľ pripája svoj podpis. Zmyslom ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ bolo, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný, o tom, ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom dotknuté ustanovenie rozlišuje pojem „doba trvania zmluvy“ a pojem „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Stanovenie obligatórnej náležitosti zmluvy znamená presné a jasné vymedzenie obsahovej informácie, nie nutnosť spotrebiteľa odvodzovať takýto údaj (informáciu) pred podpisom zmluvy. Poskytovateľ úveru, ktorý je autorom formulárovej zmluvy, v čase uzatvárania zmluvy nepochybne pozná každú jednotlivú jej obsahovú náležitosť a teda aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Formulácia doby trvania zmluvy tak, ako je uvedená v posudzovanej zmluve o úvere, je neurčitá, keďže zmluva nemusí trvať len do splatenia záväzkov, ale môže napr. trvať a zaniknúť aj iným spôsobom ako splatením.

35. Súd vykonaným dokazovaním mal ďalej za preukázané, že v zmluve o úvere absentuje aj ďalší údaj požadovaný zákonom o spotrebiteľských úveroch v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) a to údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; s uvedením všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. Za jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa je údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“), pretože uvedený údaj zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Zákonodarca v záujme poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľskom právnom vzťahu, teda spotrebiteľovi, stanovil prísne obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sprísnil aj tým, že pri údají o RPMN sa podľa vyššie citovanej právnej úpravy musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet. Je pritom nepochybné, že v zmluve spomínaný údaj chýba, napriek tomu, že je uvedená hodnota RPMN, čo však v zmysle citovaného zákonného ustanovenia nepostačuje. Súd preto musel dospieť k záveru, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba povinný údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) spočívajúci v uvedení všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN.

36. V zmluve o úvere dostupná pôžička absentuje aj údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, keďže je tam uvedená len výška úveru 2.000,- eur a celková výška nákladov 938,26 eur. V bode 2. zmluvy je uvedené, že celkovú čiastku úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom. V tejto súvislosti súd akcentuje, že pri počte splátok 40 a mesačnej splátke 77,29 eur predstavuje celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, sumu 3.091,60 eur, pričom súčet súm uvedených vo formulári predstavuje 2.910,56 eur, čo bezpochyby možno hodnotiť minimálne ako zavádzanie spotrebiteľa, všetko vo svetle absencie chýbajúcich zákonných náležitostí, ktoré zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať.

37. V Zmluve si právny predchodca pôvodného žalobcu a žalovaný dohodli úrok vo výške 24,50 %. Súd je toho názoru, že tento dohodnutý úrok je v rozpore s dobrými mravmi. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešíkanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom treba považovať právny úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi /pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 137/2003/. Podľa údajov Národnej banky Slovenska bola priemerná úroková miera obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci november 2010 pri úveroch od 1 roku do 5 rokov na úrovni 9,92 % ročne. Dohodnutá výška úrokov 24,50 % ročne uvedená v zmluve podstatne /viac ako dvojnásobne/ prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci november 2010. Dohodnutá výška úrokov musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého úžerného úroku. Dlžník uzatvára zmluvu o úvere a dohodu o úrokoch prevažne z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ v takejto situácii poskytoval dlžníkovi neprimerané úroky. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014, ktorý uviedol: „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami

je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Vzhľadom na vyššie uvedené súd teda dospel k záveru, že dohodnutá úroková sadzba vo výške 24,50 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi, a preto v tejto časti je zmluva v zmysle § 41 OZ neplatná.

38. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. a), b) zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúčinný a bez poplatkov.

39. Vyššie uvedené závery teda znamenajú, že žalobca by mal žalovanému vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 2.000,- eur a keďže doposiaľ mu zaplatil 2.462,71 eur, žalovanému vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 462,71 eur.

40. So zreteľom na žalobcom vznesenú námietku premlčania uplatneného nároku žalobcu, sa musel súd s touto námietkou vysporiadať.

41. Vo vzťahu k začiatku plynutia subjektívnej doby premlčania žalobca uviedol, kedy sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel, t.j. 24.6.2020 (prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS), pričom žaloba bola na súd podaná 31.8.2020, teda v rámci plynutia premlčacej doby. Pre začiatok plynutia subjektívnej doby je rozhodujúce poznanie skutkových okolností (ani nie tak právneho posúdenia), no okolností nie zo zmluvy, ale okolností z porušenia práva, v danom prípade z bezdôvodného obohatenia (okolnosť, že došlo k porušeniu zákona, o výške bezdôvodného obohatenia a príčinnej súvislosti medzi prvými dvoma okolnosťami). Súd zástava názor, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, kedy oprávnený zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodiť vznik bezdôvodného obohatenia na strane zodpovedného subjektu a orientačne aj jeho rozsah tak, aby bolo možné približne určiť výšku náhrady v peniazoch. Vyžaduje sa pritom skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa oprávnený subjekt pri náležitej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale to, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. Rozhodujúci je teda subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa neviaže na čas, od kedy sa žalovaný dozvedieť mal a mohol s poukazom na to, že mal poznať právo, ale na okamih, kedy sa žalovaný skutočne dozvedel, že na jeho úkor sa žalobca bezdôvodne obohatil, teda vtedy, kedy mal k dispozícii údaje, ktoré mu umožňovali podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, čiže keď sa dozvedel, že právny dôvod na plnenie úrokov a poplatkov z jednotlivých zmlúv nebol od začiatku daný.

42. Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu lehotu, tak v danom prípade súd vychádzal z desaťročnej premlčacej lehoty. Súd prvej inštancie je toho názoru, že žalovaný ako bankový subjekt dlhodobo poskytujúci úvery (vrátane úverov spotrebiteľských) vo veľkom rozsahu má povinnosť poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Zmluvy o spotrebiteľských úveroch uzatváraných žalovaným (vrátane predmetnej zmluvy o úvere dostupná pôžička) sú formulované žalovaným ako dodávateľom, a preto žalovaný zodpovedá za ich obsah a za to, aby boli v súlade s kogentnými ustanoveniami právnych predpisov. Žalovaný preto minimálne musel byť uzrozumený s tým, že pokiaľ v úverovej zmluve neuviedol obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nebude môcť od žalobcu (spotrebiteľa) žiadať úroky a iné poplatky a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený. Minimálne teda na jeho strane išlo o nepriamy úmysel získať majetkový prospech. Nemožno prisvedčiť tvrdeniu žalovaného, že je potrebné preukázanie jeho úmyslu bezdôvodne sa obohatiť, a to ani s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018.

43. Vo vzťahu k aplikovaniu 10-ročnej alebo 3-ročnej objektívnej premlčacej doby súd poukazuje na najnovší rozsudok súdneho dvora z 22.4.2021 vydaný vo veci C-485/19, v ktorom Súdny dvor rozhodol, že: „Článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice 93/13, ako aj zásady ekvivalencie, efektivity a právnej istoty sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia súdnemu výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorého žaloba o vrátenie súm bezdôvodne zaplatených na základe nekalkej podmienky nachádzajúcej sa v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom podlieha trojročnej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť odo dňa úplného splnenia tejto zmluvy, ak sa predpokladá, bez potreby overenia, že k tomuto dátumu spotrebiteľ musel vedieť o nekalom charaktere predmetnej zmluvnej podmienky, alebo keď pre podobné žaloby založené na určitých vnútroštátnych právnych predpisoch táto lehota začína plynúť až od okamihu určenia právneho dôvodu týchto žalôb súdom.

44. V predmetnom prípade táto desaťročná premlčacia doba nemohla začať plynúť skôr ako v roku 2011 (t.j. skôr ako bola uzatvorená úverová zmluva). Je teda zrejmé, že žaloba bola podaná pred uplynutím objektívnej premlčacej doby (žaloba doručená súdu 31.8.2020). Na základe uvedeného súd prvej inštancie námietku premlčania vznesenú žalovaným vyhodnotil ako nedôvodnú a preto súd uložil žalovanému bezdôvodné obohatenie vo výške 462,71 eur žalobcovi vydať.

45. Z prisúdenej istiny súd priznal aj úroky z omeškania s poukazom na § 517 ods. 1, 2 OZ.

46. V danom prípade žalobca od žalovaného požadoval úroky z omeškania až od druhého dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému t.j. od 24.9.2020. V tom čase úroky z omeškania predstavovali 5 % p. a. a preto súd priznal úroky z omeškania tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

47. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku III. rozsudku, súd v zmysle vyššie citovaných právnych ustanovení vyhlásil zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku tohto rozsudku za neprijateľnú, pretože vo vopred pripravenom texte pôvodného veriteľa žalovaného absentuje vôľa zmluvných strán dohodnúť sa na povinnosti dlžníka platiť platby na iný účel, ako je splatenie istiny úveru. Dlžník - žalobca nemal nijakú možnosť túto zmluvnú podmienku ovplyvniť, pričom je faktom, že ide o ľubovôľu dodávateľa, na aký účel si započíta platbu, čo spôsobuje obrovskú nerovnováhu v spotrebiteľskom vzťahu a úplnú nadvládu dodávateľa nad spotrebiteľom. Ak by si aj dlžník - spotrebiteľ chcel platbou veriteľovi - dodávateľovi ponížiť istinu, dodávateľ má v zmysle vyššie uvedenej zmluvnej podmienky vykonať zápočet tejto platby na ľubovoľnú časť pohľadávky, resp. v dodávateľom stanovenom poradí na poplatky podľa Sadzovníka, úrok z omeškania, úrok z úveru a až nakoniec splátka istiny úveru.

48. Vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, je potrebné konštatovať, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to bez toho, aby žalobkyňa musel tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo z vyššie uvedených zákonných ustanovení, najmä z citovaného § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007Z. z. o ochrane spotrebiteľa. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.12.2013, sp. zn. 1Co/237/2013). Navyše naliehavý právny záujem vyplýva aj z potreby zosúladenia skutkového a právneho stavu. Naliehavý právny záujem na určení a vyhlásení neprijateľnosti zmluvnej podmienky vyplýva priamo zo zákona, pričom súd prvej inštancie sa v celom rozsahu pridrižiava rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22 Co 79/2017 zo dňa 22.3.2018.

49. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti a právne ustanovenia, súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol takto:

50. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

51. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

52. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

53. Žalobca bol v konaní úspešný, preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania od žalovaného v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti vo veci samej samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v dvoch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech rozhodnutie bolo vydané.

Podľa § 363 CSP sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.